

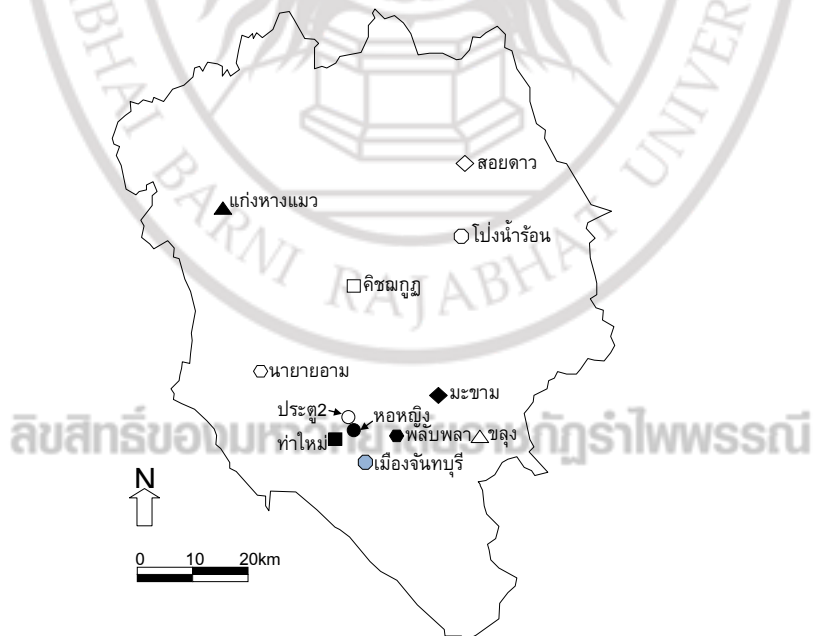
ผลการวิจัย

เนื้อหาในบทนี้ประกอบด้วย ผลการทดสอบทั้งภาคสนาม และในห้องปฏิบัติการ รวมถึงการวิเคราะห์ผลการทดสอบ มีหัวข้อต่างๆ ดังนี้

- 4.1 ตำแหน่งของสถานที่ทดสอบภาคสนาม
- 4.2 ผลการทดสอบภาคสนาม
- 4.3 ผลการทดสอบในห้องปฏิบัติการ
- 4.4 วิเคราะห์และอภิปรายผลการทดสอบ
- 4.5 การนำไปใช้ในการออกแบบฐานราก

4.1 ตำแหน่งของสถานที่ทดสอบภาคสนาม

สถานที่ทดสอบภาคสนาม 11 แห่งทั่วทุกอำเภอในจังหวัดจันทบุรี ยกเว้น อำเภอแหลมสิงห์ ซึ่งมีภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบ ดังแสดงในรูปที่ 4.1 ได้ถูกเลือกสำหรับการทดสอบ ชื่อสถานที่และค่าพิกัดแสดงในตารางที่ 4.1 และทำการทดสอบบนดินลูกรังเดิม พร้อมเก็บตัวอย่างมาทดสอบในห้องปฏิบัติการ

รูปที่ 4.1 แผนที่ตำแหน่งของสถานที่ทดสอบภาคสนาม

ตารางที่ 4.1 พิกัดของสถานที่ทดสอบภาคสนาม

ลำดับที่	สถานที่	N	E
1	ประตูสอง มรรพ. ต.ท่าช้าง อ.เมือง	12.666260	102.096656
2	หน้าหอหญิง มรรพ. ต.ท่าช้าง อ.เมือง	12.660466	102.101329
3	คลองกระสือน้อย ต.ตะเคียนทอง อ.ศิขณภูมิ	12.876838	102.094383
4	เขาสิ่งห์ ต.พลอยแหวน อ.ท่าใหม่	12.627548	102.063525
5	ต.ตกพรหม อ.ขลุง	12.622848	102.312266
6	ต.แก่งหางแมว อ.แก่งหางแมว	12.998303	101.870222
7	วัดเนินทอง ต.ทรายขาว อ.สอยดาว	13.077991	102.282354
8	บ้านอ่าง ต.อ่างศิรี อ.มะขาม	12.640074	102.240756
9	วัดหนองสีงา ต.วังใหม่ อ.นายายอาม	12.730970	101.938473
10	บ่อดิน ต.พลับพลา อ.เมือง	12.618369	102.168308
11	วัดน้ำเขียว ต.ทับไทร อ.โป่งน้ำร้อน	12.960187	102.280033

4.2 ผลการทดสอบภาคสนาม

การทดสอบภาคสนาม ประกอบด้วย การทดสอบการตอกแบบมาตรฐาน และการรับกำลังแบกทานด้วยจาน แสดงผลการทดสอบในตารางที่ 4.2 พร้อมทั้งจำแนกดินตามระบบเอกภาพจากผลการทดสอบในห้องปฏิบัติการ และจัดประเภทความความหนาแน่นของทราย/ ความแข็งของดินเหนียว จากผลการทดสอบการตอกแบบมาตรฐาน (Peck et al., 1974) ในการทดสอบการรับกำลังแบกทานอยู่ระหว่าง 71-150 t/m² สังเกตได้ว่ามี 3 สถานที่ที่ไม่สามารถทดสอบกำลังน้ำหนักสูงสุดได้เนื่องจากน้ำหนักกดทับไม่เพียงพอ โดยค่าจำนวนการตอกแบบมาตรฐานมีค่าอยู่ระหว่าง 7-19 ครั้ง/ฟุต โดยส่วนใหญ่ มีค่าเฉลี่ย 12.5 ครั้ง/ฟุต ยกเว้นสถานที่ทดสอบ วัดเนินทอง อ.สอยดาว เพราะพื้นด้านล่างบริเวณที่ทดสอบนั้นเป็นชั้นหิน ทำให้ค่าการตอกสูงถึง 35 ครั้ง/ฟุต

ตารางที่ 4.2 ผลการทดสอบการตอกแบบมาตรฐาน และการรับกำลังแบกทานในภาคสนาม

สถานที่	จำแนกกลุ่มดินตามระบบเอกภาพ	จำนวนการตอกแบบมาตรฐาน (ครั้ง/ฟุต)	กำลังแบกทานสูงสุด (t/m ²)	ความหนาแน่นของดินเม็ดหยาบ/ความแข็งของดินเม็ดละเอียด (Peck et. Al., 1974)
มรรพ. ประตู 2	CL	15	85.3	Stiff
มรรพ. หอหญิง	SC	7	85.3	Loose
ศิขณภูมิ	SC	13	142.2	Medium dense
ท่าใหม่	SC	8	71.1	Medium dense
ขลุ้ง	SM	18	มากกว่า 149.3*	Medium dense
แก่งหางแมว	SM	13	มากกว่า 71.0*	Medium dense
สอยดาว	SM	35	มากกว่า 97.4*	Dense
มะขาม	MH	12	127.9	Stiff
นายายอาม	CL	9	142.9	Stiff
พลับพลา	ML	11	71.1	Stiff
โป่งน้ำร้อน	CL	18	142.2	Very stiff

หมายเหตุ * น้ำหนักกดทับไม่เพียงพอ

4.3 ผลการทดสอบในห้องปฏิบัติการ

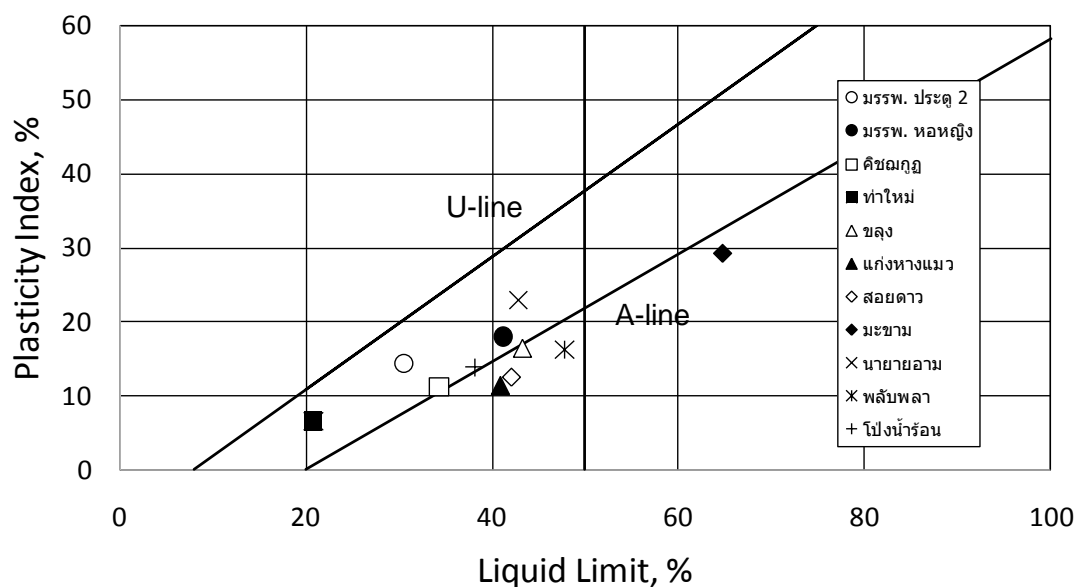
ผลการทดสอบในห้องปฏิบัติการประกอบด้วย การทดสอบขีดจำกัดอัตราเตอร์เบอร์ก การทดสอบหาขนาดเม็ดดินด้วยตะแกรงร่อน และการบดอัดแบบมาตรฐาน มีรายละเอียดผลการทดสอบดังนี้

4.3.1 ผลการทดสอบขีดจำกัดอัตราเตอร์เบอร์ก

จากผลการทดสอบ ดินลูกรังในทั้ง 11 แห่งในจังหวัดจันทบุรีพบว่า โดยส่วนใหญ่ดินลูกรังมีค่าขีดจำกัดเหลวอยู่ในช่วง 20-50% มีเพียง ดินลูกรังจาก อ.มะขาม ที่มีค่าขีดจำกัดเหลวเกินกว่า 50% โดย สถานที่ที่มีค่าขีดจำกัดเหลวน้อยที่สุดคือ ดินจาก อ.ท่าใหม่ ได้ค่าขีดจำกัดเหลว 20.8 % และสถานที่ ที่มีขีดจำกัดเหลวมากที่สุดคือ อ.มะขาม 64.8 % โดยมีค่าขีดจำกัดเหลวเฉลี่ยอยู่ที่ 40.6 % ดังตารางที่ 4.3 ส่วนขีดจำกัดพลาสติกอยู่ในช่วง 16-35% และมีดัชนีพลาสติกอยู่ในช่วง 6-29% เมื่อนำข้อมูลของดินทั้งหมดไปวาดลงบนแผนผังพลาสติกดังรูปที่ 4.2 พบว่า ข้อมูลที่นำไปวาดกราฟ มีทั้งที่อยู่เหนือ เส้น A ซึ่งแสดงว่ามีส่วนผสมที่เป็น ดินเหนียว และที่อยู่ใต้เส้น A ซึ่งแสดงว่ามีส่วนผสมที่เป็น ดินทรายแบ่ง $y =$

ตารางที่ 4.3 ซีดจำกัดอัตราเตอร์เบอร์ก

สถานที่	Liquid Limit (%)	Plastic Limit (%)	Plastic Index (%)
มรรพ. ประตุ 2	30.5	16.2	14.3
มรรพ. หอหญิง	41.2	23.2	18.0
ศิษฏภฏ	34.3	23.2	11.2
ทำใหม่	20.8	14.3	6.5
ขลุง	43.3	26.8	16.4
แก่งหางแมว	40.9	29.6	11.3
สอยดาว	42.1	29.5	12.6
มะขาม	64.8	35.5	29.3
นายายอาม	42.8	19.8	23.0
พลับพลา	47.8	31.6	16.2
โป่งน้ำร้อน	38.1	24.2	13.9

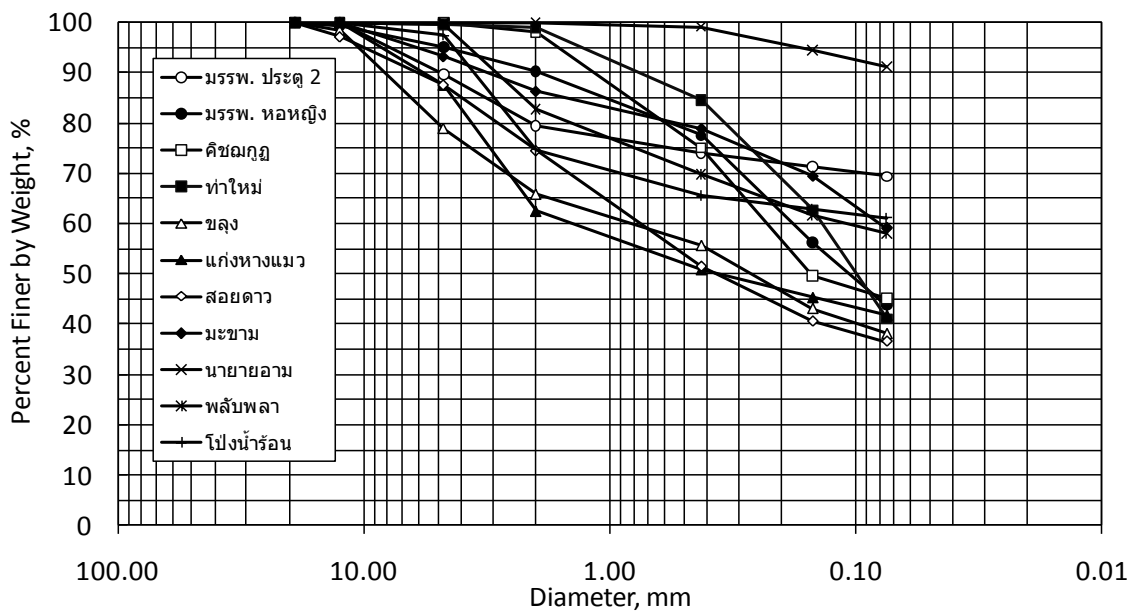

รูปที่ 4.2 ซีดจำกัดเหลวกับดัชนีพลาสติกของดินในแผนผังพลาสติก

4.3.2 ผลทดสอบ หาขนาดเม็ดดินด้วยตะแกรงร่อน

จากผลการทดสอบ ดินลูกรังในทั้ง 11 แห่งในจังหวัดจันทบุรีพบว่า ขนาดเม็ดดินส่วนใหญ่ ขนาดเม็ดดินเท่ากับทราย หรือ ดินเหนียว หรือ ทรายแป้ง ดังแสดงในตารางที่ 4.4 และ รูปที่ 4.3 ตารางที่ 4.4 ขนาดคละของเม็ดดิน

สถานที่	ขนาดคละของเม็ดดิน (%)		
	ดินเหนียวหรือทรายแป้ง	ทราย	กรวด
มรรพ. ประตู่ 2	69.3	20.4	10.3
มรรพ. หอหญิง	43.4	51.6	5.0
ศิขมกุฎ	44.9	55.0	0.1
ท่าใหม่	38.2	61.4	0.4
ขลุง	37.8	41.1	21.1
แก่งหางแมว	41.7	45.9	12.4
สอยดาว	35.9	51.7	12.4
มะขาม	52.3	40.9	6.8
นายายอาม	90.9	9.1	-
พลับพลา	57.9	41.8	0.3
โป่งน้ำร้อน	61.0	36.4	2.6

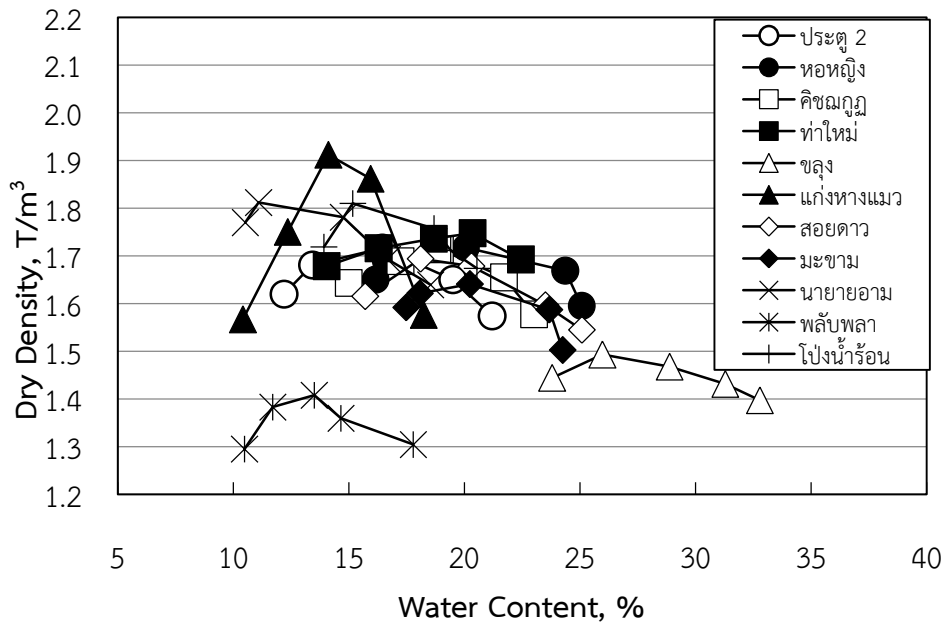
รูปที่ 4.3 ขนาดคละของดินที่ทดสอบ

4.3.3.1 ผลทดสอบการบดอัดแบบมาตรฐาน

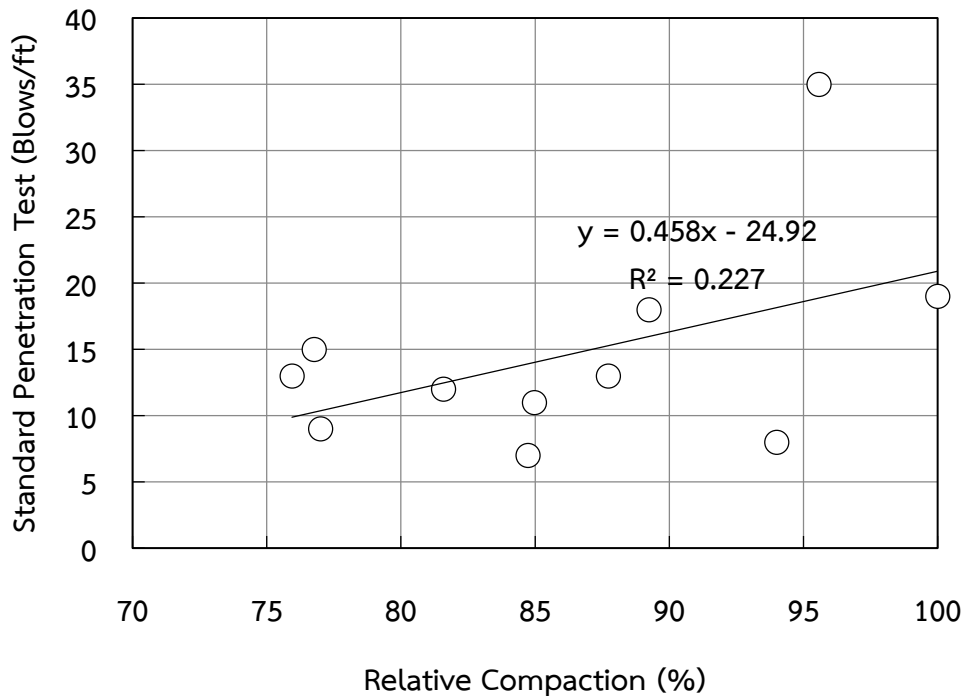
จากผลการทดสอบ ดินลูกรังในทั้ง 11 แห่ง พบว่า ความหนาแน่นแห้งสูงสุดของดินลูกรังอยู่ในช่วง 1.50 – 1.91 ตัน/ลูกบาศก์เมตร และมีค่าความชื้นที่เหมาะสมอยู่ในช่วง 11-25% ดังแสดงในตารางที่ 4.5 และในกราฟรูปที่ 4.4 และ ความสัมพันธ์ระหว่างการบดอัดสัมพัทธ์ ซึ่งเป็นอัตราส่วนระหว่างความหนาแน่นแห้งในสนามกับความหนาแน่นสูงสุดของการบดอัดแบบมาตรฐาน กับค่าการตอกแบบมาตรฐานถูกแสดงในกราฟรูปที่ 4.5 พบว่า การบดอัดสัมพัทธ์เพิ่ม ค่าการตอกมาตรฐานเพิ่ม โดยมีความสัมพันธ์ดังสมการ $y = 0.4582x - 24.924$

ตารางที่ 4.5 ความหนาแน่นแห้งและความชื้นที่เหมาะสมจากการทดสอบการบดอัดแบบมาตรฐาน และสูงกว่ามาตรฐาน

สถานที่	บดอัดแบบมาตรฐาน		บดอัดแบบสูงกว่ามาตรฐาน	
	ความหนาแน่นแห้งสูงสุด (ตัน/ลูกบาศก์เมตร)	ความชื้นที่ เหมาะสม (%)	ความหนาแน่นแห้งสูงสุด (ตัน/ลูกบาศก์เมตร)	ความชื้นที่ เหมาะสม (%)
มรรพ.ประตู 2	1.72	16.4	2.02	12.1
มรรพ.หอหญิง	1.72	20.1	2.06	9.9
ศิษณกุฎ	1.71	18.9	1.93	13.2
ท่าใหม่	1.75	20.4	2.01	11.3
ขลุง	1.50	26.0	1.92	15.9
แก่งหางแมว	1.91	14.1	2.07	13.9
สอยดาว	1.69	18.1	1.88	13.5
มะขาม	1.64	20.2	1.76	17.3
นายายอาม	1.81	14.1	1.85	16.1
พลับพลา	1.41	13.6	2.00	13.5
โป่งน้ำร้อน	1.81	15.2	1.86	15.4

รูปที่ 4.4 ความหนาแน่นแห้งกับเปอร์เซ็นต์ความชื้นของดินบดอัดแบบมาตรฐาน

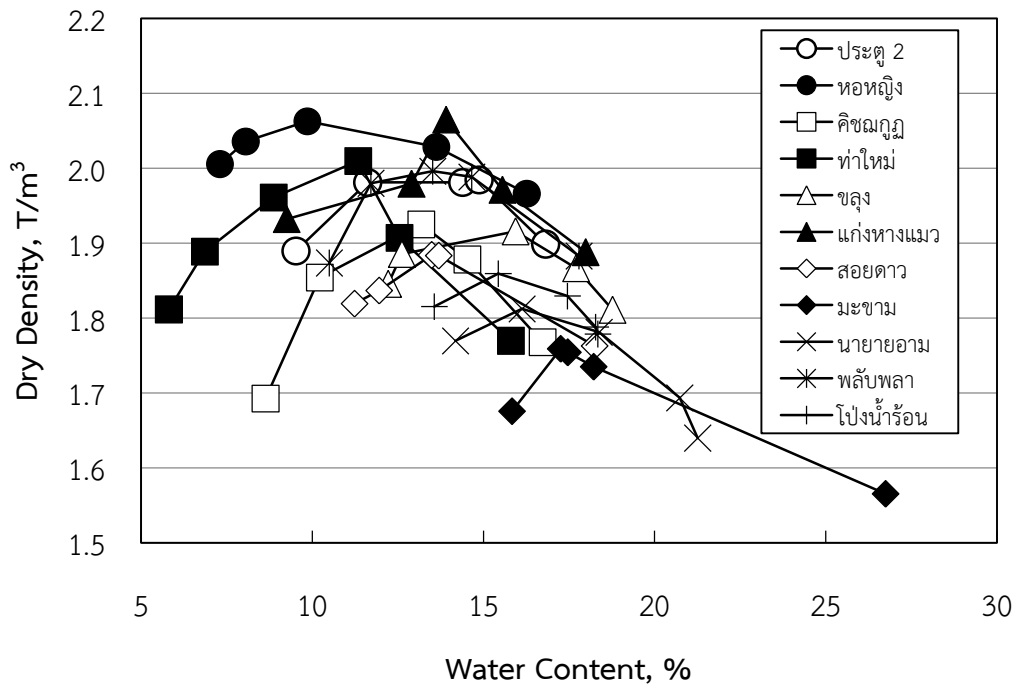

รูปที่ 4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าการบดอัดสัมพัทธ์กับค่าการตอกแบบมาตรฐาน

4.3.3.2 ผลทดสอบการบดอัดแบบสูงกว่ามาตรฐาน

จากผลการทดสอบ ดินลูกรังในทั้ง 11 แห่ง พบว่า ความหนาแน่นแห้งสูงสุดของดินลูกรังอยู่ในช่วง 1.78 - 2.07 ตัน/ลูกบาศก์เมตร และมีค่าความชื้นที่เหมาะสมอยู่ในช่วง 10-17% ดังแสดงในตารางที่ 4.5 และในกราฟรูปที่ 4.6

รูปที่ 4.6 ความหนาแน่นแห้งกับเปอร์เซ็นต์ความชื้นของดินบดอัดแบบสูงกว่ามาตรฐาน

4.3.4 ผลทดสอบค่ากำลังรับแรงเฉือน

จากผลการทดสอบ ดินลูกรังในทั้ง 11 แห่ง พบว่า ค่าพารามิเตอร์รับกำลังของดินซึ่งได้แก่ มุมความเสียดทานอยู่ในช่วง 22.0 - 38.0 องศา และความชื้นแน่นอยู่ในช่วง 1.0 - 3.0 ตันต่อตารางเมตร ดังแสดงตารางที่ 4.6

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

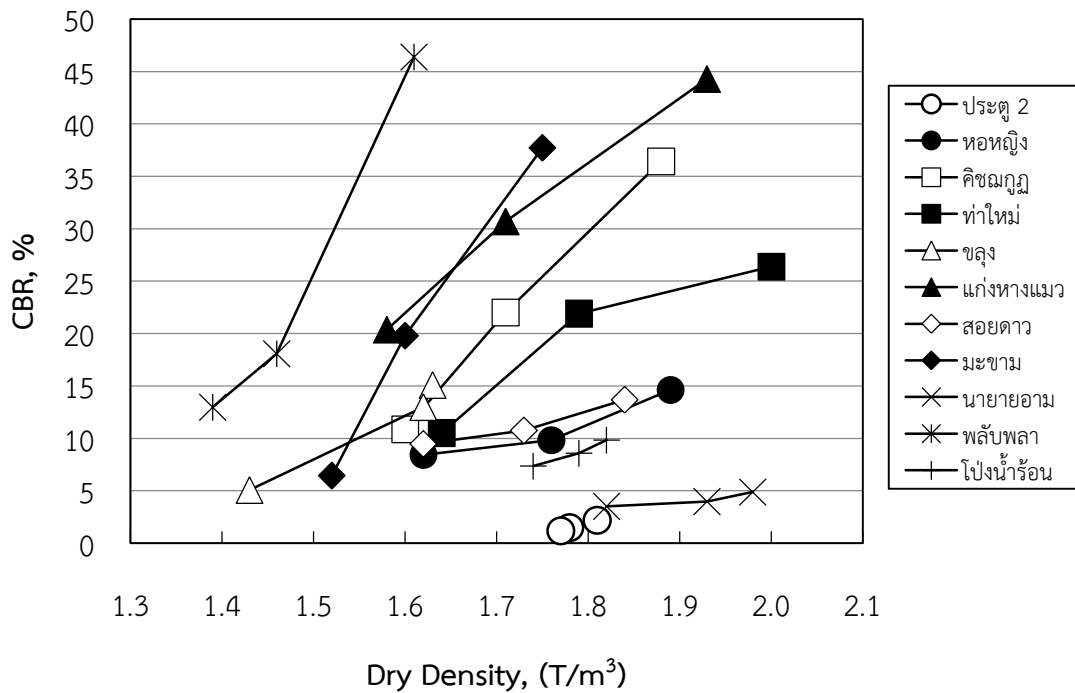

ตารางที่ 4.6 มุมความเสียดทาน และความเชื่อมแน่นของดิน

สถานที่	มุมความเสียดทาน (ϕ , องศา)	ความเชื่อมแน่น (c, ตันต่อตารางเมตร)
มรรพ.ประตู 2	25	3.0
มรรพ.หอหญิง	31	1.0
ศิษณภูมิ	32	1.0
ท่าใหม่	30	2.0
ขลุ้ง	30	2.4
แก่งหางแมว	22	2.0
สอยดาว	38	1.0
มะขาม	30	2.0
นายายอาม	33	2.0
พลับพลา	29	1.5
โป่งน้ำร้อน	35	1.5

4.3.5 ผลทดสอบค่า ซีบีอาร์

จากผลการทดสอบดินลูกรังในทั้ง 11 แห่ง พบว่า ดินมีค่า ซีบีอาร์ แบบไม่แช่น้ำ อยู่ระหว่าง 1-47 เปอร์เซ็นต์ ดังแสดงในกราฟรูปที่ 4.7

รูปที่ 4.7 ค่าซีบีอาร์กับความหนาแน่นแห้ง

4.4 วิเคราะห์และอภิปรายผลการทดสอบ

4.4.1 การจำแนกดินในระบบเอกภาพ และระบบ ASSHTO

การจำแนกดินในระบบเอกภาพ และระบบ ASSHTO สำหรับดินลูกรังจากแหล่งต่างๆ 11 แหล่ง ถูกแสดงในตารางที่ 4.7 พบว่า

จำแนกในระบบเอกภาพได้เป็น SC (ดินทรายปนดินเหนียว) 3 แหล่ง SM (ดินทรายปนดินทรายแป้ง) 3 แหล่ง CL (ดินเหนียวพลาสติกต่ำ) 3 แหล่ง ML (ดินทรายแป้งพลาสติกต่ำ) และ MH (ดินทรายแป้งพลาสติกสูง) 1 แหล่ง แหล่งดินส่วนใหญ่มีดินเม็ดละเอียดปนอยู่มาก

จำแนกดินในระบบ ASSHTO กลุ่ม A-4 1 แหล่ง กลุ่ม A-6 3 แหล่ง กลุ่ม A-7-5 1 แหล่ง และ กลุ่ม A-7-6 6 แหล่ง เช่นเดียวกับการจำแนกในระบบเอกภาพ การจำแนกดินในระบบ ASSHTO แสดงให้เห็นว่า แหล่งดินส่วนใหญ่จัดอยู่ในกลุ่ม A-4, A-6 และ A-7 ซึ่งมีดินเม็ดละเอียดปนอยู่มาก

ตารางที่ 4.7 การจำแนกดินในระบบเอกภาพ และระบบ ASSHTO

สถานที่	ขนาดคละของเม็ดดิน (%)			กลุ่มดิน	
	ดินเหนียวหรือ ทรายแป้ง	ทราย	กรวด	เอกภาพ	ASSHTO
มรรพ. ประตู่ 2	69.3	20.4	10.3	CL	A-6(5)
มรรพ. หอหญิง	43.4	51.6	5.0	SC	A-7-6(2)
ศิษย์ภูมิ	44.9	55.0	0.1	SC	A-6(2)
ท่าใหม่	38.2	61.4	0.4	SC	A-4(0)
ขลุ้ง	37.8	41.1	21.1	SM	A-7-6(1)
แก่งทางแมว	41.7	45.9	12.4	SM	A-7-6(1)
สอยดาว	35.9	51.7	12.4	SM	A-7-6(0)
มะขาม	52.3	40.9	6.8	MH	A-7-6(6)
นายายอาม	90.9	9.1	-	CL	A-7-6(13)
พลับพลา	57.9	41.8	0.3	ML	A-7-5(6)
โป่งน้ำร้อน	61.0	36.4	2.6	CL	A-6(5)

4.4.2 การนำแหล่งดินลูกรังไปใช้เป็นวัสดุงานทาง

ทั่วไปแล้วมาตรฐานกรมทางหลวงกำหนดคุณภาพวัสดุสำหรับงานพื้นทาง และรองพื้นทาง (มาตรฐานที่ ทล.-ม. 202/2531, ทล.-ม. 205/2532) ต้องมีส่วนละเอียดน้อยกว่า 20% ซึ่งแหล่งดินที่ทดสอบทั้ง 11 แหล่ง พบว่า ทุกแหล่งลูกรังมีส่วนละเอียดมากกว่า 20% ดังแสดงในตารางที่ 4.7 ทำให้ไม่สามารถใช้เป็นวัสดุพื้นทาง หรือ รองพื้นทางได้ หากไม่ได้ปรับปรุงคุณภาพ

4.4.3 ความสัมพันธ์ระหว่าง การตอกแบบมาตรฐาน และการรับกำลังแบกทาน

การตอกแบบมาตรฐานมีความสัมพันธ์กับค่ามุมเสียดทาน (Friction angle, ϕ) สำหรับดินเม็ดหยาบ (Granular soils) โดยอ้างอิงจาก (Peck et. al., 1974) และ ค่าความเชื่อมแน่น (Cohesion, c) สำหรับดินเม็ดละเอียด (Cohesive soils) โดยอ้างอิงจาก Terzaghi and Peck (1967) และ Sower (1979)

1. มุมเสียดทานสำหรับดินเม็ดหยาบ

ค่าการตอกแบบมาตรฐานสามารถถูกใช้ในการประมาณมุมเสียดทาน ในสนามได้ สำหรับดินเม็ดหยาบ ซึ่งโดยปกติแล้วการทดสอบนี้นิยมใช้在地ที่ไม่มี ความเชื่อมแน่นเนื่องจากการเก็บตัวอย่างแบบไม่รบกวนเป็นไปได้ยาก ค่า การตอกแบบมาตรฐานอาจมีค่าสูงเกินกว่าความเป็นจริงได้ หากขอบของตัวอย่างตอกถูกเม็ดกรวดขนาดใหญ่

มุมเสียดทานของดินเม็ดหยาบ ถูกนำไปหาความสัมพันธ์กับค่า การตอกแบบมาตรฐาน Peck, Hanson และ Thornburn (1974) ได้ให้ค่าความสัมพันธ์ระหว่าง N และ ϕ ในรูปแบบของกราฟดังแสดงในรูปที่ 4.8 ซึ่งสามารถประมาณได้โดยสมการที่ 4.1 (Wolff, 1989)

$$\phi^\circ = 27.1 + 0.3N - 0.00054N^2 \quad (4.1)$$

ในญี่ปุ่น “Road Bridge Specifications” สำหรับ ค่า $N > 5$ (Shioi and Fukui, 1982 คัดลอกจาก Aggour, 2002)

$$\phi^\circ = (15 N)^{1/2} + 15 \quad (4.2)$$

และ “The Design Standards for Structures” (Shioi and Fukui, 1982 คัดลอกจาก Aggour, 2002)

$$\phi^\circ = 0.3N + 27 \quad (4.3)$$

ในตารางที่ 4.8 แสดงค่า ϕ° ตามฟังก์ชันของ N ทั้งสามสมการ ค่าจากสมการที่ 4.3 ใกล้เคียงกับสมการที่ 4.1 ดังนั้นสมการที่ 4.3 ถูกเลือกใช้ในงานวิจัยนี้ เพราะเป็นการประมาณแบบเส้นตรงที่ง่ายระหว่างค่ามุมเสียดทาน ϕ กับค่าการตอกมาตรฐาน N

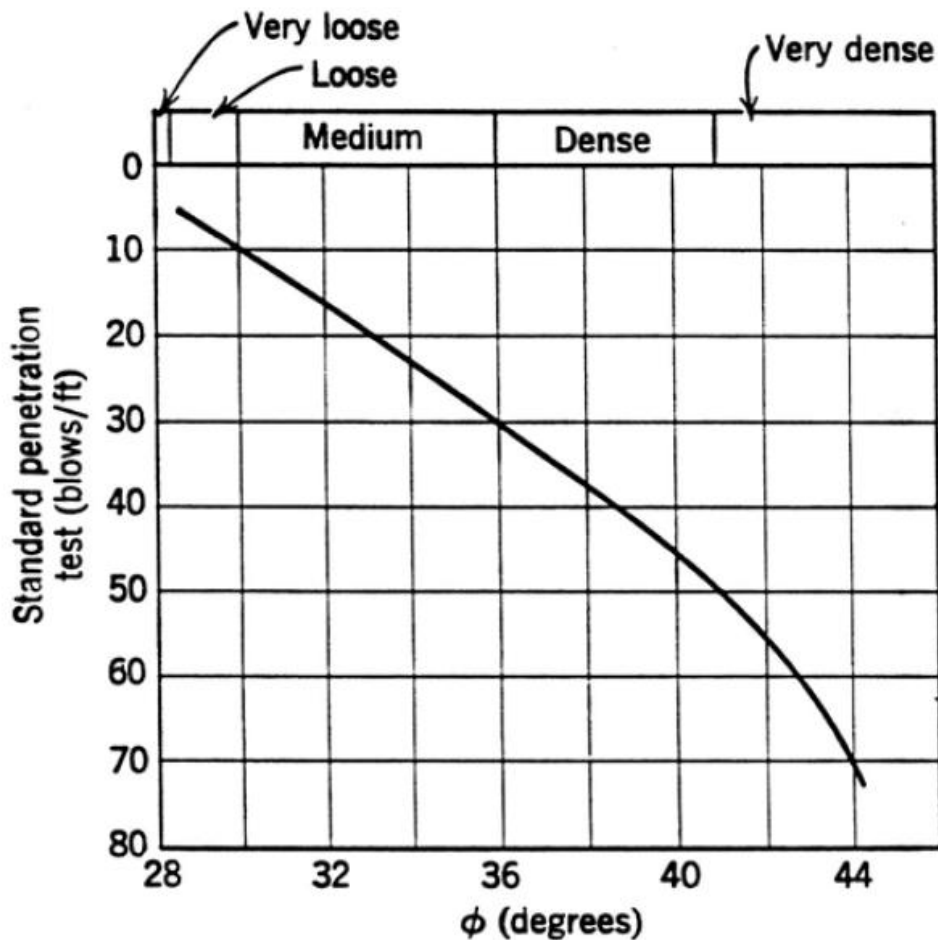
2. ความเชื่อมแน่นสำหรับดินที่มีความเชื่อมแน่น

ค่าการตอกแบบมาตรฐานสำหรับดินเหนียวที่กำหนดให้อาจเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัดตามการเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำใต้ดินตามฤดูกาล ดังนั้นข้อมูลที่มีอาจไม่เพียงพอที่จะบอกลักษณะของดินเหนียว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรับกำลังของมัน มีความสัมพันธ์ซึ่งประมาณค่ากำลังรับแรงเฉือนแบบไม่ระบายน้ำ โดยเป็นฟังก์ชันของค่าการตอกมาตรฐาน N ความสัมพันธ์เหล่านี้

ไม่เหมาะสมสำหรับ ดินเหนียวที่มีความไวตัวและเป็นดินเหนียวที่อ่อนหรือแข็งปานกลางซึ่งผลของการรบกวนระหว่างการเก็บตัวอย่างอาจส่งผลให้ค่าการตอกมาตรฐาน N ต่ำกว่าความเป็นจริง

ในญี่ปุ่น “Road Bridge Specifications” (Shioi and Fukui, 1982 คัดลอกจาก Aggour, 2002) ได้เสนอความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมแน่น c และ ค่าการตอกมาตรฐาน N สำหรับดินที่มีความเชื่อมแน่นดังนี้

$$c = (0.66 \text{ to } 1.10)N \text{ t/m}^2 \quad (4.4)$$

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

รูปที่ 4.8 ความสัมพันธ์ระหว่าง N และ ϕ (Peck et. Al., 1974)

ตารางที่ 4.8 ϕ จากทั้งสามสมการ

N (ครึ่ง/ฟุต)	ϕ (องศา)		
	Eq 4.1	Eq 4.2	Eq 4.3
2	27.70		27.60
4	28.29		28.20
6	28.88	24.49	28.80
8	29.47	25.95	29.40
10	30.05	27.25	30.00
12	30.62	28.42	30.60
14	31.19	29.49	31.20
16	31.76	30.49	31.80
18	32.33	31.43	32.40
20	32.88	32.32	33.00
22	33.44	33.17	33.60
24	33.99	33.97	34.20
26	34.53	34.75	34.80
28	35.08	35.49	35.40
30	35.61	36.21	36.00
32	36.15	36.91	36.60
34	36.68	37.58	37.20
36	37.20	38.24	37.80
38	37.72	38.87	38.40
40	38.24	39.49	39.00
42	38.75	40.10	39.60
44	39.25	40.69	40.20
46	39.76	41.27	40.80
48	40.26	41.83	41.40
50	40.75	42.39	42.00

ในรูปที่ 4.9 จาก NAVFAC (1982) แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง กำลังรับแรงอัดแบบไม่ถูกจำกัด และค่าการตอกมาตรฐาน N สำหรับดินเหนียวซึ่งสรุปได้ดังนี้

ความสัมพันธ์โดยเฉลี่ยของความเชื่อมั่นแน่นและ ค่าการตอกมาตรฐาน N สำหรับดินเหนียวทั้งหมดโดย Terzaghi และ Peck

$$c = 0.71N \text{ t/m}^2 \quad (4.5)$$

สำหรับดินเหนียวพลาสติกสูงโดย Sower

$$c = 1.40N \text{ t/m}^2 \quad (4.6)$$

สำหรับดินเหนียวพลาสติกปานกลางโดย Sower

$$c = 0.82N \text{ t/m}^2 \quad (4.7)$$

สำหรับดินเหนียวพลาสติกต่ำโดย Sower

$$c = 0.41N \text{ t/m}^2 \quad (4.8)$$

สำหรับดินเหนียวกรุงเทพพลาสติกสูงโดย Pitupakorn (1983)

$$c = 0.67N \text{ t/m}^2 \quad (4.9)$$

สำหรับดินเหนียวกรุงเทพพลาสติกต่ำโดย Pitupakorn (1983)

$$c = 0.52N \text{ t/m}^2 \quad (4.10)$$

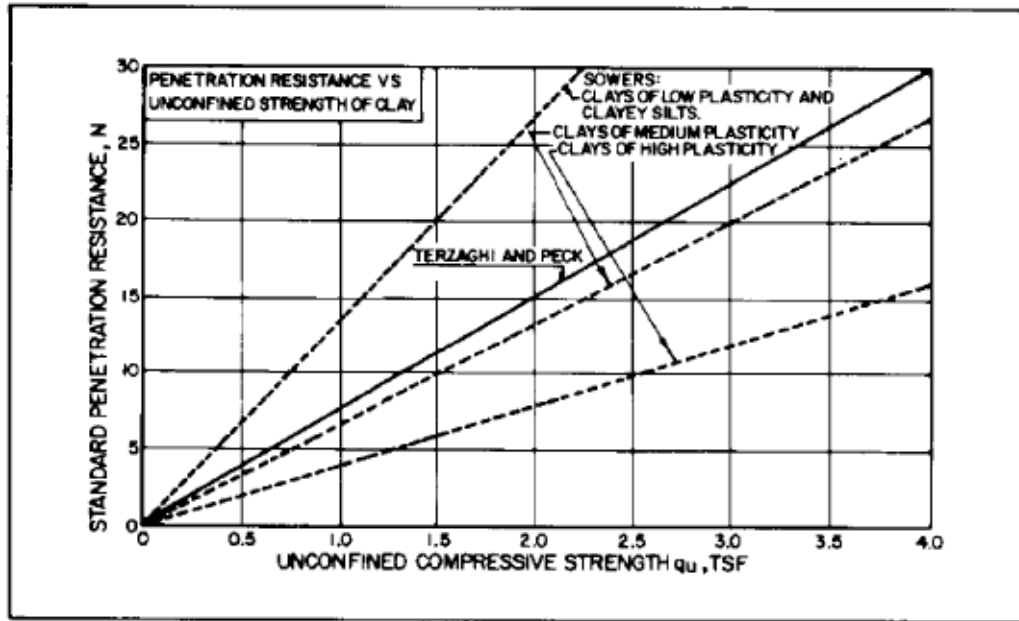
อย่างไรก็ตาม ในการศึกษานี้จะใช้ความสัมพันธ์ที่เสนอโดย Pitupakorn ตามสมการที่ 4.9 สำหรับดินเหนียวพลาสติกสูง (CH) และ สมการที่ 4.10 สำหรับดินเหนียว สำหรับ ดินเหนียวพลาสติกต่ำ (CL) และ ดินทรายแป้ง (ML และ MH)

3. สมการรับกำลังแบกทานของดิน

จากการวิจัยเกี่ยวกับการรับกำลังแบกทานของดินอย่างกว้างขวาง ทำให้การวิเคราะห์ด้วยวิธีต่างๆถูกพัฒนาขึ้น งานวิจัยเริ่มจาก Terzaghi (1943) และตามด้วย Skempton (1951), Meyerhof (1951), Hansen (1961), De Beer and Ladanyi (1961), Meyerhof (1963), Hansen (1970), Vesic (1973, 1975), และอื่นๆ สมการรับกำลังแบกทานที่นิยมใช้อย่างกว้างขวางที่สุดในปัจจุบัน ได้แก่ สมการของ Terzaghi ซึ่งมีรายละเอียดดังจะกล่าวต่อไป

Terzaghi (1943) นำเสนอชุดสมการสำหรับการรับกำลังแบกทานของดินขึ้นเป็นครั้งแรก สมการเหล่านี้สามารถใช้ได้อย่างกว้างขวางและยังคงถูกใช้มาตลอดเนื่องจากเป็นสมการที่ใช้งานได้ง่าย Terzaghi ได้พัฒนาสมการนี้ต่อมาจากงานของ Prandtl (1921) ซึ่งสร้างสมการสำหรับคำนวณการรับกำลังของวัสดุที่เป็นโลหะขึ้นโดย Terzaghi ได้คิดผลของน้ำหนักวัสดุเข้าไปในสมการด้วย ชุดสมการของ Terzaghi มีดังนี้

รูปที่ 4. 9 ความสัมพันธ์ระหว่าง กำลังรับแรงอัดแบบไม่ถูกจำกัด และค่าการตอกมาตรฐาน (NAVFAC (1982))

N

ฐานรากแบบแถบ

$$q_{ult} = cN_c + \gamma DN_q + 0.5\gamma BN_\gamma \quad (4.11)$$

ฐานรากแบบสี่เหลี่ยมจัตุรัส

$$q_{ult} = 1.3cN_c + \gamma DN_q + 0.4\gamma BN_\gamma \quad (4.12)$$

ฐานรากแบบวงกลม

$$q_{ult} = 1.3cN_c + \gamma DN_q + 0.3\gamma BN_\gamma \quad (4.13)$$

เมื่อ:

c = ความเชื่อมแน่นของดิน

γ = หน่วยน้ำหนักของดิน

D = ความลึกของฐานราก

B = ความกว้างของฐานราก (เส้นผ่านศูนย์กลางในกรณีฐานรากวงกลม)

N_c, N_q, N_γ = แฟคเตอร์การรับกำลังแบกทานซึ่งไม่มีหน่วย และเป็นฟังก์ชันของ ϕ

ค่าแฟคเตอร์เหล่านี้ถูกแสดงในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 แฟคเตอร์การรับกำลังแบกทานของ Terzaghi (1943)

ϕ	N_c	N_q	N_γ	ϕ	N_c	N_q	N_γ	ϕ	N_c	N_q	N_γ
0	5.70	1.00	0.00	17	14.60	5.45	2.18	34	52.64	36.50	38.04
1	6.00	1.1	0.01	18	15.12	6.04	2.59	35	57.75	41.44	45.41
2	6.30	1.22	0.04	19	16.57	6.70	3.07	36	63.53	47.16	54.36
3	6.62	1.35	0.06	20	17.69	7.44	3.64	37	70.01	53.80	65.27
4	6.97	1.49	0.10	21	18.92	8.26	4.31	38	77.50	61.55	78.61
5	7.34	1.64	0.14	22	20.27	9.19	5.09	39	85.97	70.61	95.03
6	7.73	1.81	0.20	23	21.75	10.23	6.00	40	95.66	81.27	115.31
7	8.15	2.00	0.27	24	23.36	11.40	7.08	41	106.81	93.85	140.51
8	8.60	2.21	0.35	25	25.13	12.72	8.34	42	119.67	108.75	171.99
9	9.09	2.44	0.44	26	27.09	14.21	9.84	43	134.58	126.50	211.56
10	9.61	2.69	0.56	27	29.24	15.90	11.60	44	151.95	147.74	261.60
11	10.16	2.98	0.69	28	31.61	17.81	13.70	45	172.28	173.28	325.34
12	10.76	3.29	0.85	29	34.24	19.98	16.18	46	196.22	204.19	407.11
13	11.41	3.63	1.04	30	37.16	22.46	19.13	47	224.55	241.80	512.84
14	12.11	4.02	1.26	31	40.41	25.28	22.65	48	258.28	287.85	650.87
15	12.86	4.45	1.52	32	44.04	28.52	26.87	49	298.71	344.63	831.99
16	13.68	4.92	1.82	33	48.09	32.23	31.94	50	347.50	415.14	1072.80

4. กราฟสำหรับดินเม็ดหยาบ

4.1 ฐานรากแบบแถบ จากสมการที่ 4.11

$$q_{ult} = cN_c + \gamma DN_q + 0.5\gamma BN_\gamma$$

เมื่อ $c = 0$ สำหรับดินเม็ดหยาบ

จะได้

$$q_{ult} = \gamma DN_q + 0.5\gamma BN_\gamma$$

$$= \gamma [DN_q + 0.5BN_\gamma]$$

$$= \gamma [Dx_1 + Bx_2]$$

เมื่อ: $x_1 = N_q$

$$x_2 = 0.5N_\gamma$$

4.2 ฐานรากแบบสี่เหลี่ยมจัตุรัส จากสมการที่ 4.12

$$q_{ult} = 1.3cN_c + \gamma DN_q + 0.4\gamma BN_\gamma$$

เมื่อ $c = 0$ สำหรับดินเม็ดหยาบ

จะได้

$$q_{ult} = \gamma DN_q + 0.4\gamma BN_\gamma$$

$$= \gamma [DN_q + 0.4BN_\gamma]$$

$$= \gamma [Dx_1 + Bx_2]$$

$$\begin{aligned}\text{เมื่อ: } x_1 &= N_q \\ x_2 &= 0.4N_\gamma\end{aligned}$$

4.3 ฐานรากแบบวงกลม จากสมการที่ 4.13

$$q_{ult} = 1.3cN_c + \gamma DN_q + 0.3\gamma BN_\gamma$$

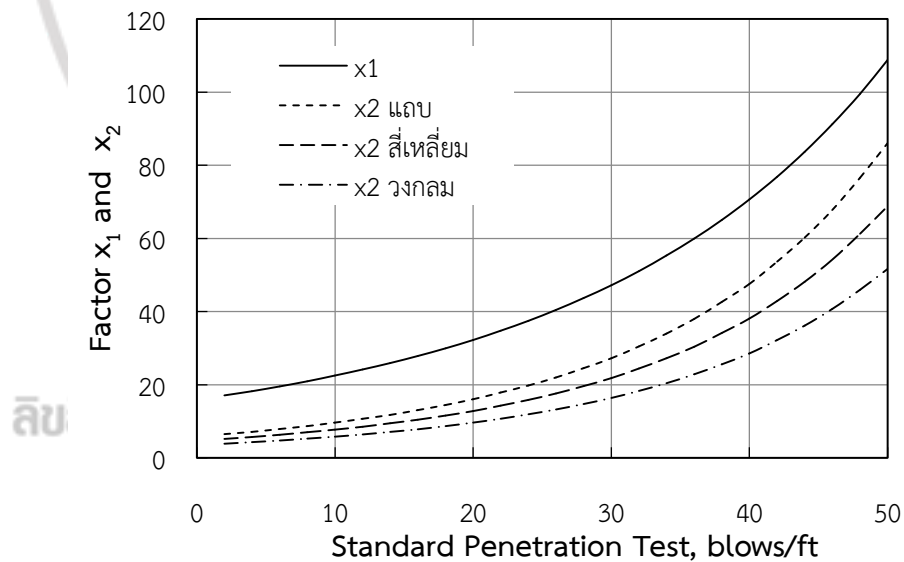
เมื่อ $c = 0$ สำหรับดินเม็ดหยาบ

จะได้

$$\begin{aligned}q_{ult} &= \gamma DN_q + 0.3\gamma BN_\gamma \\ &= \gamma [DN_q + 0.3BN_\gamma] \\ &= \gamma [Dx_1 + Bx_2]\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{เมื่อ: } x_1 &= N_q \\ x_2 &= 0.3N_\gamma\end{aligned}$$

รูปที่ 4.10 และตารางที่ 4.10 แสดงค่าแฟคเตอร์ x_1 และ x_2 จากค่าการตอกมาตรฐาน N สำหรับฐานรากรูปแบบต่างๆ บนดินเม็ดหยาบ

รูปที่ 4.10 ค่าแฟคเตอร์ x_1 และ x_2 จากค่าการตอกมาตรฐาน N สำหรับฐานรากรูปแบบต่างๆ บนดินเม็ดหยาบ

ตารางที่ 4.10 ค่าแฟคเตอร์ x_1 และ x_2 จากค่าการตอบมาตรฐาน N สำหรับฐานรากรูปแบบต่างๆ บนดินเม็ดหยาบ

N	x_1	x_2 ของฐานรากแบบ		
		แถบ	สี่เหลี่ยมจัตุรัส	วงกลม
2	17.01	6.43	5.14	3.86
4	18.22	7.10	5.68	4.26
6	19.52	7.84	6.27	4.71
8	20.93	8.68	6.94	5.21
10	22.46	9.57	7.65	5.74
12	24.11	10.62	8.50	6.37
14	25.89	11.75	9.40	7.05
16	27.83	13.01	10.41	7.81
18	29.94	14.45	11.56	8.67
20	32.23	15.97	12.78	9.58
22	34.72	17.80	14.24	10.68
24	37.44	19.76	15.81	11.85
26	40.39	21.97	17.57	13.18
28	43.62	24.50	19.60	14.70
30	47.16	27.18	21.74	16.31
32	51.02	30.45	24.36	18.27
34	55.25	33.97	27.18	20.38
36	59.90	37.97	30.38	22.78
38	65.00	42.59	34.07	25.55
40	70.61	47.52	38.01	28.51
42	76.80	53.60	42.88	32.16
44	83.62	60.18	48.14	36.11
46	91.16	67.74	54.19	40.64
48	99.50	76.55	61.24	45.93
50	108.75	86.00	68.80	51.60

5. กราฟสำหรับดินเม็ดละเอียด

5.1 ฐานรากแบบแถบ สี่เหลี่ยมจัตุรัส และวงกลม จากสมการที่ 4.11, 4.12 และ 4.13 ตามลำดับ จะได้

$$q_{ult} = cN_c + \gamma DN_q + 0.5\gamma BN_\gamma$$

$$q_{ult} = 1.3cN_c + \gamma DN_q + 0.4\gamma BN_\gamma$$

$$q_{ult} = 1.3cN_c + \gamma DN_q + 0.3\gamma BN_\gamma$$

เมื่อ $\phi = 0$ สำหรับดินเม็ดละเอียด $N_c = 5.7$, $N_q = 1.0$ and $N_\gamma = 0.0$ จะได้

$$q_{ult} = 1.3c(5.7) + \gamma D(1)$$

$$q_{ult} = 7.41c + \gamma D$$

หากไม่คิดค่า γD จะกลายเป็น

$$q_{ult} = 7.41c \text{ สำหรับ ฐานรากแบบแถบ}$$

และ $q_{ult} = 5.7c$ สำหรับ ฐานรากแบบสี่เหลี่ยมจัตุรัสและวงกลม

สำหรับดินเหนียวพลาสติกสูง

จะได้ $q_{ult} = 7.41(0.67N) \text{ t/m}^2 = 4.96N \text{ t/m}^2$ สำหรับ ฐานรากแบบแถบ

$$q_{ult} = 5.7(0.67N) \text{ t/m}^2 = 3.82N \text{ t/m}^2 \text{ สำหรับ ฐานรากสี่เหลี่ยมจัตุรัส}$$

และวงกลม

สำหรับดินเหนียวพลาสติกต่ำ

จะได้ $q_{ult} = 7.41(0.52N) \text{ t/m}^2 = 3.85N \text{ t/m}^2$ สำหรับ ฐานรากแบบแถบ

$$q_{ult} = 5.7(0.52N) \text{ t/m}^2 = 2.96N \text{ t/m}^2 \text{ สำหรับ ฐานรากสี่เหลี่ยมจัตุรัส}$$

และวงกลม

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

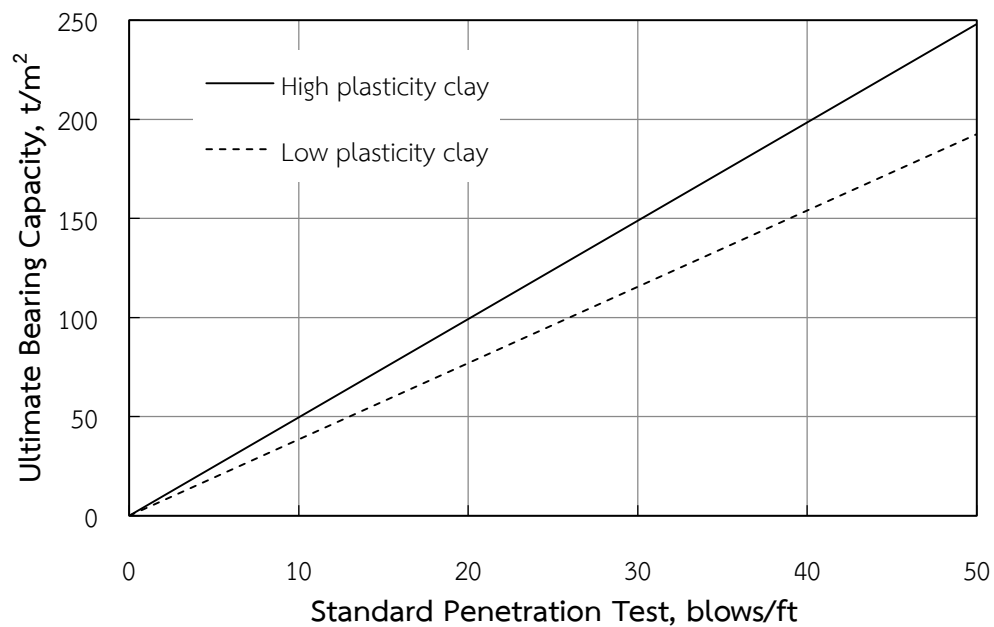
รูปที่ 4.11 และตารางที่ 4.11 แสดงกำลังแบกทานของฐานรากแบบแถบ

รูปที่ 4.11 และตารางที่ 4.12 แสดงกำลังแบกทานของฐานรากแบบสี่เหลี่ยมจัตุรัส

และวงกลม

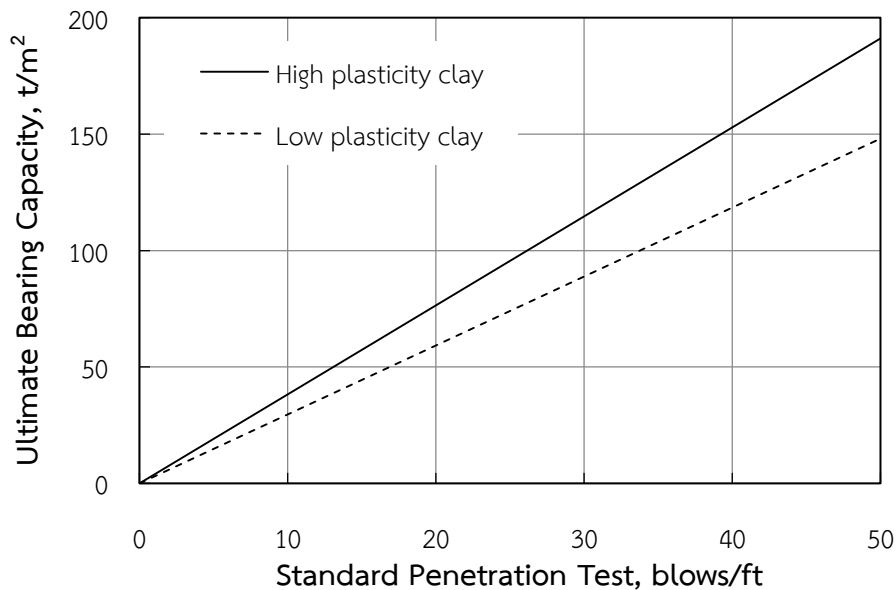
ตารางที่ 4.11 กำลังแบกทานในฟังก์ชันของค่าการตอกมาตรฐาน N

ชนิดของดิน	กำลังแบกทาน (q_{ult} , t/m^2)	
	ฐานรากแบบแถบ	ฐานรากแบบสี่เหลี่ยม จัตุรัส หรือ วงกลม
ดินเหนียวพลาสติกสูง	4.96N	3.82N
ดินเหนียวพลาสติกต่ำ	3.85N	2.96N

รูปที่ 4.11 กำลังแบกทานสูงสุดของฐานรากแบบแถบ

หมายเหตุ การท่รดตัวไม่ได้พิจารณาในกราฟนี้

รูปที่ 4.12 กำลังแบกทานสูงสุดของฐานรากแบบสี่เหลี่ยมจัตุรัส และวงกลม

หมายเหตุ การทบทวนไม่ได้พิจารณาในกราฟนี้

- เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่าง การตอกแบบมาตรฐาน และการรับกำลังแบกทานสูงสุด
ผลจากการทดสอบในสนามด้วยวิธีการรับกำลังแบกทานแบบจานถูกนำไปเปรียบเทียบกับกำลังแบกทานสูงสุดซึ่งได้จากการคำนวณในสมการที่ 4.13 ด้วยพารามิเตอร์ ϕ และ s_u ซึ่งมีความสัมพันธ์ระหว่าง การตอกแบบมาตรฐาน N ดังแสดงรายละเอียดไว้ก่อน ในหัวข้อนี้ นอกจากนี้ยังถูกนำไปเปรียบเทียบกับ การรับกำลังแบกทานซึ่งคำนวณด้วยพารามิเตอร์ ϕ และ c จากกราฟการทดสอบกำลังรับแรงเฉือนแบบโดยตรงในหัวข้อที่ 4.3.4

ตัวอย่างการคำนวณจาก ดินบริเวณประตูสอง มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ซึ่งจัดด้วยระบบเอกภาพ อยู่ในกลุ่ม CL (ดินเหนียวพลาสติกต่ำ)

ค่าการตอกแบบมาตรฐาน $N = 15$

ใช้ค่าความสัมพันธ์จากตารางที่ 4.11 จะได้

$$q_{ult} = 2.96N = 2.96 \times 15 = 44.4 \text{ t/m}^2$$

ผลการทดสอบกำลังรับแรงเฉือนแบบโดยตรง คำนวณจากพารามิเตอร์ในตารางที่ 4.6 ได้ มุมความเสียดทาน $\phi = 25.0^\circ$ และ ค่าความเชื่อมแน่น $c = 3 \text{ t/m}^2$ จากตารางที่ 4.9 ได้ค่า $N_c = 25.13$, $N_q = 12.72$ และ $N_\gamma = 8.34$ แล้วแทนค่าในสมการที่ 4.13 จะได้

$$q_{ult} = 1.3cN_c + \gamma DN_q + 0.3\gamma BN_\gamma$$

$$q_{ult} = 1.3 \times 3 \times 25.13 + 1.48 \times 0.5 \times 12.72 + 0.3 \times 1.48 \times 0.3 \times 8.34$$

$$= 108.5 \text{ t/m}^2$$

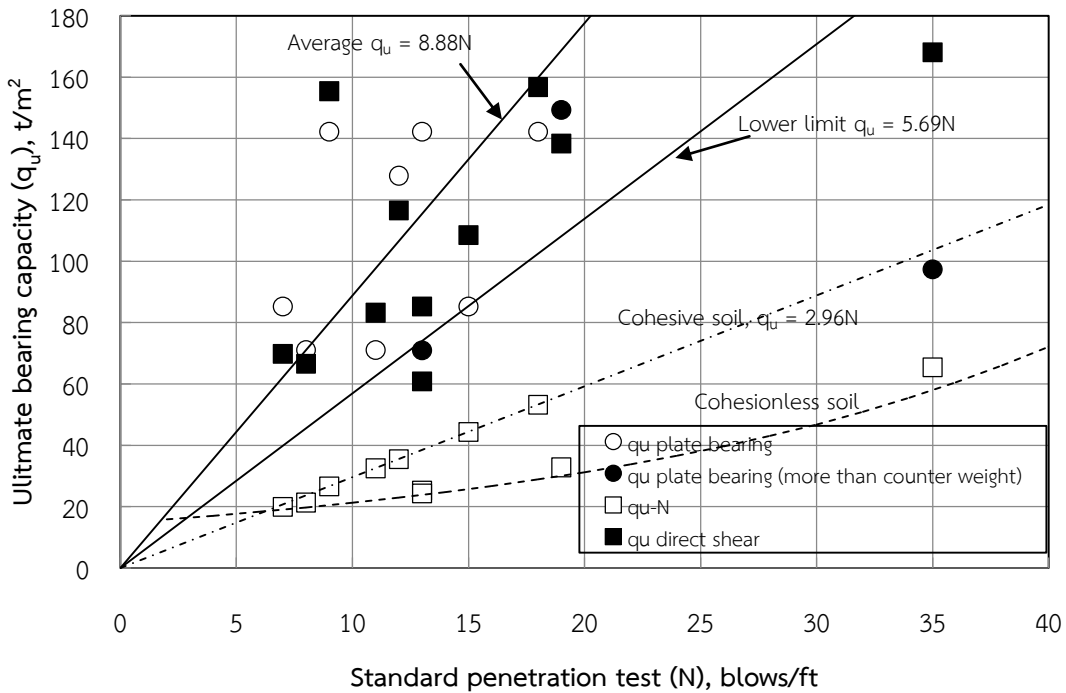
จากการคำนวณความสัมพันธ์แบบต่างๆ สามารถสรุปค่าได้ดังตารางที่ 4.12 และกราฟรูปที่ 4.13

ตารางที่ 4.12 กำลังแบกทานที่ได้จากในสนามเปรียบเทียบกับค่าการตอกแบบมาตรฐานและ จากการทดสอบกำลังรับแรงเฉือน

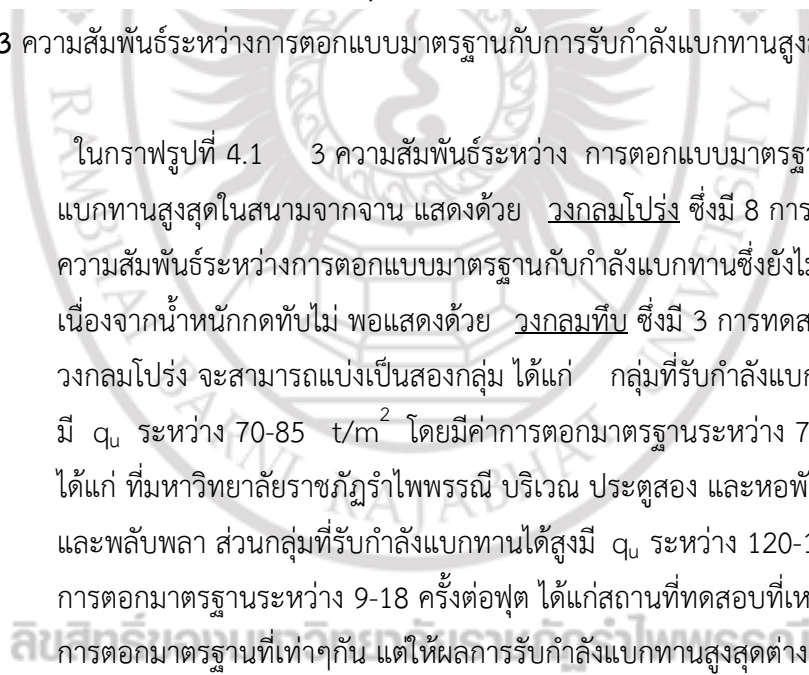
สถานที่	จำนวนการตอกแบบมาตรฐาน (ครั้ง/ฟุต)	กำลังแบกทานสูงสุด (t/m^2)		
		จากจากรับน้ำหนักในสนาม	คำนวณจากความสัมพันธ์การตอกแบบมาตรฐาน	คำนวณจากพารามิเตอร์ที่ได้จากการทดสอบกำลังรับแรงเฉือน
มรรพ. ประตู 2	15	85.3	44.40	108.5
มรรพ. หอหญิง	7	85.3	19.97	69.8
คิซณภูฏ	13	142.2	25.30	85.3
ท่าใหม่	8	71.1	21.41	66.6
ขลุ้ง	18	มากกว่า 149.3*	32.85	138.3
แก่งหางแมว	13	มากกว่า 71.0*	24.40	60.9
สอยดาว	35	มากกว่า 97.4*	65.48	168.1
มะขาม	12	127.9	35.52	116.6
นายายอาม	9	142.9	26.64	155.4
พลับพลา	11	71.1	32.56	83.3
โป่งน้ำร้อน	18	142.2	53.28	156.8

หมายเหตุ * น้ำหนักกดทับไม่เพียงพอ

รูปที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างการตอกแบบมาตรฐานกับการรับกำลังแบกทานสูงสุดด้วยวิธีต่างๆ

ในกราฟรูปที่ 4.1 3 ความสัมพันธ์ระหว่างการตอกแบบมาตรฐานกับการรับกำลังแบกทานสูงสุดในสนามจากงาน แสดงด้วย วงกลมโปร่ง ซึ่งมี 8 การทดสอบ ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างการตอกแบบมาตรฐานกับกำลังแบกทานซึ่งยังไม่ถึงจุดวิกฤติเนื่องจากน้ำหนักกดทับไม่พอแสดงด้วย วงกลมทึบ ซึ่งมี 3 การทดสอบ สังเกตได้ว่าวงกลมโปร่ง จะสามารถแบ่งเป็นสองกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่รับกำลังแบกทานได้ปานกลางมี q_u ระหว่าง 70-85 t/m^2 โดยมีค่าการตอกมาตรฐานระหว่าง 7-15 ครั้งต่อฟุต ได้แก่ ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี บริเวณ ประตูสอง และหอพักหญิง ทำใหม่ และปลั๊ปลา ส่วนกลุ่มที่รับกำลังแบกทานได้สูงมี q_u ระหว่าง 120-140 t/m^2 ซึ่งมีค่าการตอกมาตรฐานระหว่าง 9-18 ครั้งต่อฟุต ได้แก่สถานที่ทดสอบที่เหลือ สาเหตุที่ค่าการตอกมาตรฐานที่เท่าๆกัน แต่ให้ผลการรับกำลังแบกทานสูงสุดต่างกันมากอาจเกิดได้เนื่องจากดินลูกรังจะเกิดบริเวณพื้นที่เชิงเขาเป็นส่วนใหญ่ การฝังเป็นชั้นดินลูกรังจากชั้นหินเป็นชั้นหนาไม่มากและมีความหนาไม่แน่นอน ทำให้บางพื้นที่ซึ่งชั้นดินลูกรังบางและมีชั้นหินแข็งรองรับอยู่ด้านล่างให้ค่ารับกำลังแบกทานที่สูงมากได้ เส้นตรงในกลุ่มวงกลมโปร่ง แสดง ค่าเฉลี่ยความสัมพันธ์ซึ่งแทนด้วยสมการ $q_u = 8.88N t/m^2$ ส่วน เส้นตรงที่อยู่ด้านล่างของกลุ่มวงกลมโปร่ง แสดง ขอบเขตต่ำสุดของกลุ่มวงกลมโปร่งซึ่งเป็นความสัมพันธ์แทนด้วยสมการ $q_u = 5.69N t/m^2$

ความสัมพันธ์ระหว่างการตอกแบบมาตรฐานกับการรับกำลังแบกทานจากการคำนวณมูมเสียตทาน (ϕ) โดยค่าการตอกแบบมาตรฐานในสมการที่ 4.3 สำหรับดินที่ไม่มีคุณสมบัติแน่น แล้วนำค่า ϕ ไปหาแฟคเตอร์การรับกำลังแบกทานในตารางที่ 4.9 แล้วคำนวณการรับกำลังแบกทานจากสมการของ Terzaghi (สมการที่ 4.12) โดยใช้ความกว้าง 0.3 m และความลึก 0.5 m ตามลักษณะงานและความลึกที่ทดสอบในสนาม สำหรับดินที่มีความแน่นคำนวณโดยใช้ สมการ $q_{ult} = 2.96N t/m^2$ ตามตารางที่ 4.11 ซึ่งความสัมพันธ์เหล่านี้ ถูกแสดงด้วย สี่เหลี่ยมโปร่ง เส้นประสองเส้น แสดง ความสัมพันธ์ระหว่างการตอกแบบมาตรฐานกับการรับกำลังแบกทานจากสมการที่คำนวณ สำหรับทั้งดินที่มีความแน่นซึ่งเป็นเส้นตรง และดินที่ไม่มีคุณสมบัติแน่นซึ่งเป็นเส้นโค้งที่ให้ค่ารับกำลังแบกทานต่ำกว่า

ความสัมพันธ์ระหว่างการตอกแบบมาตรฐานกับการรับกำลังแบกทานจากการคำนวณมูมเสียตทาน (ϕ) และ ความแน่น (c) ที่ได้จากการทดสอบกำลังรับแรงเฉือนแบบโดยตรง โดย สมการของ Terzaghi (สมการที่ 4.12) ใช้ความกว้าง 0.3 m และความลึก 0.5 m ตามลักษณะงานและความลึกที่ทดสอบในสนาม ซึ่งความสัมพันธ์เหล่านี้ ถูกแสดงด้วย สี่เหลี่ยมทึบ จากการศึกษาพบว่า ค่ามูมเสียตทาน และความแน่นของตัวอย่างที่ได้จากการบดอัดตัวอย่างภายหลัง ให้ได้ค่าความหนาแน่นเท่ากับดินในสนาม ผลการรับกำลังแบกทานที่ได้มีลักษณะเป็นกลุ่มกระจายตัว เหนือเส้นที่คำนวณได้จากการตอกแบบมาตรฐาน ทั้งนี้เพราะการทดสอบกำลังรับแรงเฉือนแบบโดยตรงสามารถให้ค่าพารามิเตอร์ มูมเสียตทาน (ϕ) และความแน่น (c) ได้พร้อมกันซึ่งเป็นลักษณะที่ใกล้เคียงกับดินลูกรังในธรรมชาติ อย่างไรก็ตาม การเตรียมตัวอย่างสำหรับการทดสอบมีความสำคัญมาก หากแนวการเฉือนในการทดสอบผ่านดินเม็ดหยาบจะให้ค่ากำลังรับแรงเฉือนสูงกว่าดินเม็ดละเอียดซึ่งทำให้ผลการทดสอบที่ได้มีค่าไม่แน่นอน

โดยสรุปค่ารับกำลังแบกทานโดยการทดสอบด้วยงานในสนามให้ค่าสูงสุด ตามด้วยการคำนวณพารามิเตอร์มูมเสียตทาน และค่าความแน่นจากการทดสอบ กำลังรับแรงเฉือนแบบโดยตรง และ การคำนวณมูมเสียตทาน และค่าความแน่นจากค่าการตอกแบบมาตรฐาน ตามลำดับ สาเหตุที่การทดสอบในสนามให้ค่าสูงสุดเนื่องจากในดินลูกรังมีการเชื่อมประสานระหว่างเม็ดดินด้วยสารละลายออกไซด์อิสระของเหล็กเข้าด้วยกัน (Krinitzsky, 1976) ทำให้มีกำลังรับแรงเฉือนมากที่สุดตามสภาพธรรมชาติ รวมทั้งความหนาของชั้นดินลูกรังอาจน้อยและมีชั้นดินแข็งหรือหินแข็งรองรับอยู่ ถัดมาเป็นการคำนวณพารามิเตอร์มูมเสียตทาน และค่าความแน่นจากการทดสอบ กำลัง

รับแรงเฉือนแบบโดยตรง เพราะการทดสอบนี้สามารถให้ค่ามุมเสียดทานและความ
เชื่อมแน่นพร้อมกัน

4.5 การนำไปใช้ในการออกแบบฐานราก

จากการศึกษาครั้งนี้ เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับ ค่ากำลังแบกทานปลอดภัยของดินประเภท
ต่างๆ ตามกฎกระทรวงฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2527) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.
2522 ข้อที่ 18

“น้ำหนักบรรทุกบนดินที่ฐานรากของอาคารนั้น ต้องคำนวณให้เหมาะสม เพื่อความมั่นคง
และปลอดภัย ถ้าไม่มีเอกสารที่รับรองโดยสถาบันที่เชื่อถือได้แสดงผลการทดลองหรือการคำนวณ
จะต้องไม่เกินกำลังแบกทานของดินประเภทต่างๆ ดังต่อไปนี้

- (1) ดินอ่อนหรือดินถมไผ่แน่นตัวเต็มที่ 2 เมตริกตันต่อตารางเมตร
- (2) ดินปานกลางหรือทรายร่วน 5 เมตริกตันต่อตารางเมตร
- (3) ดินแน่นหรือทรายแน่น 10 เมตริกตันต่อตารางเมตร
- (4) กรวดหรือดินดาน 20 เมตริกตันต่อตารางเมตร
- (5) หินดินดาน 25 เมตริกตันต่อตารางเมตร
- (6) หินปูนหรือหินทราย 30 เมตริกตันต่อตารางเมตร
- (7) หินอัคนีที่ยังไม่แปรสภาพ 100 เมตริกตันต่อตารางเมตร”

จากรูปที่ 4.13 สังเกตได้ว่า สำหรับดินลูกรังที่แน่นปานกลาง (Medium stiff clay) หรือ
ทรายร่วน (Loose sand) ซึ่งค่าการตอกมาตรฐานระหว่าง 4-10 ครั้งต่อฟุต มีค่ากำลังแบกทานใน
สนามอย่างน้อยประมาณ 70 t/m^2 เมื่อเปรียบเทียบกับค่ากำลังแบกทานในสนามกับที่กำหนดให้ใน
กฎกระทรวง ซึ่งเท่ากับ 5 t/m^2 ต่ำกว่ากันประมาณ 14 เท่า สำหรับดินลูกรังที่แน่น (Stiff clay) หรือ
ทรายแน่นปานกลาง (Medium dense sand) ซึ่งค่าการตอกมาตรฐานระหว่าง 10-30 ครั้งต่อฟุต มี
ค่ากำลังแบกทานในสนามอย่างน้อยประมาณ 80 t/m^2 เมื่อเปรียบเทียบกับค่ากำลังแบกทานในสนามกับ
ที่กำหนดให้ในกฎกระทรวง ซึ่งเท่ากับ 10 t/m^2 ต่ำกว่ากันประมาณ 8 เท่า จะเห็นได้ว่า หากมีการ
ทดสอบในสนามจะสามารถใช้ดินลูกรังรับกำลังมากกว่าที่กำหนดได้มากพอสมควร

ถ้ามีการทดสอบการตอกมาตรฐานในดินลูกรังในสนาม ผู้ออกแบบสามารถนำค่าการตอก
มาตรฐานไปใช้ในสมการความสัมพันธ์ $q_u = 5.69N$ ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ จะทำให้ได้ค่าการรับกำลัง
แบกทานสูงสุดที่สมเหตุสมผล แล้วจึงทำการออกแบบฐานรากต่อไปได้